

ESIPUHE

Yrittäjyyden merkitys yhteiskunnassa on jatkuvassa kasvussa rakennemuutoksen keskellä. Yrittäjyyttä tarvitaan yhä enemmän työpaikkojen luomiseksi ja talouskasvun turvaamiseksi. Suomalainen yhteiskunnan ja erityisesti kuntasektorin haasteisiin vastaaminen edellyttää vahvaa panostusta yritystoiminnan edellytyksiin. Kuntien toiminta vaikuttaa vahvasti yrittäjyyden kehittämiseen kunnissa, maakunnissa ja koko maassa.

Suomen Yrittäjät paikallisyhdistyksineen on lähellä kuntasektoria. Paikalliseen elinkeinopolitiikkaan vaikuttaminen on yksi Suomen Yrittäjien paikallisyhdistysten tärkeimmistä tehtävistä. On yrittäjien ja kuntien yhteinen etu, että kuntatason yhteistyö sujuu hyvin.

Kädessäsi oleva Elinkeinopolitiikan mittaristo -raportti on käytännöllinen väline kunnan elinkeinopolitiikasta käytävään keskusteluun ja sen kehittämiseen. Kyselyssä Suomen Yrittäjien paikallisyhdistysten hallitusten jäsenet esittävät arvionsa kuntien elinkeinopolitiikasta.

Kysely toteutettiin nyt neljännen kerran. Kohderyhmänä oli yhteensä 3500 yrittäjää, jotka toimivat Suomen Yrittäjien paikallisyhdistysten hallituksissa. Kyselyyn vastasi lähes 2000 yrittäjää, joten vastausprosentti oli lähes 60. Valtakunnallisesti otos on edustava, ja kuntakohtainen raportti voitiin toimittaa lähes kahdelle kolmesta paikallisyhdistyksistä.

Tämänkertainen kysely osoitti selkeästi kuntien elinkeinopolitiikan tärkeimmät kehittämiskohteet. Kriittisimmät vastaukset koskevat kuntien hankintapolitiikkaa ja päätösten yrityslähtöisyyttä. Kehittämistarvetta korostaa se, että yrittäjien mielestä nämä ovat yleisen elinkeinopolitiikan ohella yhteistyön tärkeimmät osa-alueet.

Toivomme mittariston toimivan hyvänä työkaluna, kun kunnissa rakennetaan yhteistä, yrittäjälähtöistä tulevaisuutta. Kuntien haasteet ovat erityisen ajankohtaisia kunta- ja palvelurakennemuutuksen sekä koetun taloustaantumisen johdosta.

Toivotamme virikkeellistä ja rakentavaa keskustelua.

SISÄLLYSLUETTELO

ESIPUHE	1
SISÄLLYSLUETTELO	2
1 PÄÄTULOKSET	3
2 TULOKSET KYSYMYSRYHMITÄIN	5
2.1 YLEINEN ELINKEINOPOLITIIKKA	5
2.2 KUNNAN PÄÄTÖKSENTEON YRITYSLÄHTÖISYYS	5
2.3 ELINKEINOTOIMEN RESURSSIT	5
2.4 KUNNAN VIESTINTÄ JA TIEDOTTAMINEN	6
2.5 KUNNAN YHTEISTYÖ SEUTUKUNNASSA JA MAAKUNNASSA	6
2.6 KOULUTUS	6
2.7 JULKISTEN PALVELUIDEN JÄRJESTÄMINEN JA KUNTIEN HANKINTAPOLITIIKKA.....	7
2.8 INFRASTRUKTUURI.....	7
2.9 SEUDULLISEN ELINKEINOYHTIÖN TAI VASTAAVAN TOIMINTA.....	7
2.10 PÄÄTÖSTEN YRITYSVAIKUTUSTEN ARVIOINTI.....	8
3 TÄRKEIMMIKSI KATSOTUT KYSYMYSRYHMÄT.....	9

LIITE 1: Alueen tulokset taulukkona

LIITE 2: Pk-yritykset kansantaloudessa -tilastoja

1 PÄÄTULOKSET

Savon Yrittäjien alueella kyselyyn vastasi yhteensä 133 paikallisyhdistysten hallituksen jäsentä. Minimimäärä vastauksia eli vähintään neljä vastausta saatiin 21 kunnasta. Vain näille kunnille on toimitettu tutkimusraportti, sillä neljää vähäisempää vastausmäärää ei katsottu riittäväksi edustamaan yhteistä näkemystä kunnan elinkeinopolitiikasta.

Kokonaistulos hieman kriittinen – Pohjois-Savon tulos maan keskiarvoja hivenen parempi

Kysely koostui 45 väittämän muodossa esitetystä kysymyksestä. Kokonaisarviossa on otettu huomioon samat 37 väittämää kuin vuonna 2006. Vuonna 2008 mukaan otettuja osioita seudullisen elinkeinoyhtiön tai vastaavan toiminnasta (osio I) ja päätösten yritysvaikutusten arvioinnista (osio J) ei siis ole otettu mukaan kokonaisarvioon, koska näitä ei myöskään esitetty kaikille vastaajille. Osioihin I ja J ovat vastanneet siis vain niiden kuntien paikallisyhdistysten jäsenet, joissa kunta osallistuu seudullisen kehitysyhtiön toimintaan ja tekee yritysvaikutusten arviointia.

Vastausvaihtoehdot olivat täysin eri mieltä (-2 pistettä); jokseenkin eri mieltä (-1 piste); neutraali mielipide (0 pistettä); jokseenkin samaa mieltä (1 piste); täysin samaa mieltä (2 pistettä). Tutkimusraporteissa vastaukset on skaalattu asteikolle 0–100 kokonaisarvion osalta.

Koko maan kaikkien kuntien saama pistekeskisarvo on 48 pistettä. Tämä merkitsee sitä, että yrittäjät ovat suhtautuneet kuntien elinkeinopolitiikkaan hieman kriittisesti. Asteikolla 0–100 neutraali taso olisi ollut 50 pistettä. Kokonaistuloksella mitattuna muutosta ei ole tapahtunut, sillä vuonna 2008 keskiarvo oli 48 ja vuonna 2006 se oli 45.

Pohjois-Savossa kaikkien vastausten yhteenlaskettu pistekeskisarvo on 50, eli hieman korkeampi kuin koko maassa keskimäärin. Keskiarvo on noussut 2 pistettä edellisestä mittaristosta vuonna 2008.

Kuntakohtaiset erot suuria – Keitele Suomen 10 parhaan listalla

Koko maan kuntien saamissa arvioissa on huomattavia eroja. Parhaat arviot saaneen kunnan, Uudenkaupungin, pistemäärä oli 82 pistettä, kun taas huonoimmat arviot saaneet kunnat jäivät hieman yli 20 pisteeseen.

Pohjois-Savossakin kuntien saamissa arvioissa on hyvin suuria eroja. Parhaat arviot saaneen kunnan pistemäärässä oli 45 pisteen ero verrattuna heikoimmat arviot saaneeseen kuntaan.

Viisi parasta kuntaa ja niiden pisteet olivat:

- Keitele 75 pistettä
- Rautavaara 66 pistettä
- Rautalampi 62 pistettä
- Vesanto 60 pistettä
- Juankoski 59 pistettä

Rautalampi on säilynyt viiden parhaan joukossa edellisen mittauksen jälkeen, tosin se on pudonnut kaksi sijaa. Uusia tulokkaita listalle – ja samalla Suomen kärkeen – ovat Keitele ja Rautavaara, kun niitä ei arvioitu kaksi vuotta sitten. Vesanto ja Juankoski ovat Pohjois-Savon kärkilistalla uusia.

Seutukuntaakohtaiset tulokset

Selvityksen tulokset ajettiin seutukunnittain sen selvittämiseksi, onko seutukuntien saamissa arvioissa olennaisia eroja eri alueiden sisällä.

Pohjois-Savossa seutukuntien välillä oli olennaisia piste-eroja kokonaistuloksissa. Varkauden seudun kokonaispisteet jäivät alueen alhaisimmiksi. Ykkösenä oli Sisä-Savo.

Alueen sisällä olennaisimmat poikkeamat ovat Sisä-Savon poikkeuksellisen hyvä suoriutuminen elinkeinotoimen resursoinnissa ja julkisten palveluiden järjestämisessä. Koillis-Savo suoriutui poikkeuksellisen vahvasti päätösten yritysvaikutusten arvioinnissa. Koillis-Savon seutukunnassa yrittäjät kokivat lisäksi seudullisen kehittämissyhtiön toiminnan erittäin hyväksi, samoin koulutukseen liittyvät asiat.

Negatiivisimmat arviot kuntien hankintapolitiikasta

Tarkasteltaessa yksittäisiin kysymyksiin annettuja vastauksia koko aluejärjestön tasolla negatiivisimmat arviot koskivat kuntien hankintaosaamista ja hankintatoiminnan tukea yrityksille. Myös kuntien virkamiesjohdon toivottiin tukevan enemmän yrittäjien toiminnan kehittämistä. Alueen vastauskeskiarvot kolmeen suurinta kritiikkiä saaneeseen asiaan olivat -0,5; -0,4 ja -0,4 pistettä, mutta kuntakohtaisesti oli suuriakin eroja.

Näissä kysymyksissä alueen vastausten keskiarvot ovat yhdensuuntaiset koko maan keskiarvojen kanssa.

Positiivisimmat vastaukset kunnallistekniikasta sekä tontti- ja tilatarpeiden hoitamisesta

Pohjois-Savossa parhaat arviot saivat kuntien ja yritysten välisen yhteistyön yleinen sujuvuus, kaavoitus ja seudullisen kehittämissyhtiön toiminta.

Vielä paremmat arviot annettiin yrittäjien tontti- ja tilatarpeiden huomioimisesta sekä kunnallistekniikan järjestämisestä yrittäjien kannalta tehokkaalla tavalla (vastauskeskiarvo 0,5 pistettä). Viimeksi mainitut olivat myös selvästi maan keskiarvoa korkeammat.

2 TULOKSET KYSYMYSRYHMITTÄIN

2.1 YLEINEN ELINKEINOPOLITIIKKA

Kaikki osion väittämät saivat positiivisen tai vähintään neutraalin arvion. Parhaimmat arviot saivat kuntien ja yrittäjien välisen yhteistyön yleinen laatu (vastauskeskiarvo 0,5 pistettä) sekä kysymys siitä, asettaako kunta elinkeinopolitiikan tavoitteet yhdessä yrittäjien kanssa (vastauskeskiarvo 0,2 pistettä). Myös kysymys elinkeinopoliittisten ohjelmien ajantasaisuudesta sai positiivisen arvion (vastauskeskiarvo 0,2 pistettä). Näiden kaikkien kohdalla muutosta ei ole tapahtunut edelliseen mittaukseen verrattuna.

Osion tulokset ovat keskiarvojen valossa kansallisella tasolla.

Osion kolme parasta kuntaa:

- Keitele
- Rautavaara
- Siilinjärvi

2.2 KUNNAN PÄÄTÖKSENTEON YRITYSLÄHTÖISYYS

Palaute oli neutraalia kaikilta muilta osin, paitsi kuntien virkamiesjohdon toiminta yrittäjien toiminnan kehittämisessä arvioitiin kriittisesti (vastauskeskiarvo -0,4 pistettä). Arvio oli heikentynyt 0,5 pistettä aiemmasta, mutta oli silti maan keskitason yläpuolella.

Edelliseen mittaukseen verrattuna päätöksenteko pohjautuu yritysvaikutusten mittaamiseen ja selvittämiseen aikaisempaa paremmin.

Tulokset ovat hieman koko maan lukuja parempia.

Osion kolme parasta kuntaa:

- Keitele
- Suonenjoki
- Rautavaara

2.3 ELINKEINOTOIMEN RESURSSIT

Arvosanat olivat hieman negatiivisia tai neutraaleja. Kunnan elinkeinotoimen panostusten oikeudenmukaisuuteen ja elinkeinotoimen resurssien kohdentamiseen suhtauduttiin lievän kriittisesti.

Koko maan tuloksiin verrattuna eroja ei ollut.

Osion kolme parasta kuntaa:

- Vesanto
- Suonenjoki
- Rautavaara

2.4 KUNNAN VIESTINTÄ JA TIEDOTTAMINEN

Panostus imagomarkkinointiin sai lievän kriittiset arviot. Muut tekijät olivat neutraaleja, mutta päätöksistä ja suunnitelmista tietojen antaminen sekä elinkeinopolitiikan tavoitteiden saatavuus Internetissä ovat kehittyneet myönteisesti edelliseen mittaukseen verrattuna.

Tulokset ovat hieman koko maan lukuja parempia.

Osion kolme parasta kuntaa:

- Keitele
- Rautavaara
- Siilinjärvi

2.5 KUNNAN YHTEISTYÖ SEUTUKUNNASSA JA MAAKUNNASSA

Osio arvioitiin neutraalisti. Seudullisen yhteistyön riittävä yrittäjälähtöisyys oli parempaa edelliseen mittaukseen verrattuna.

Koko maan tuloksiin verrattuna eroja ei ollut.

Osion kolme parasta kuntaa:

- Rautalampi
- Keitele
- Pielavesi

2.6 KOULUTUS

Osion saamat arviot olivat varsin neutraaleja. Positiivista kehitystä oli tapahtunut ammattitaitoisen työvoiman saannin suhteen ja mahdollisuudessa kehittää omaa osaamista..

Koko maan tuloksiin verrattuna eroja ei ollut.

Osion kolme parasta kuntaa:

- Nilsinä
- Rautalampi
- Rautavaara

2.7 JULKISTEN PALVELUIDEN JÄRJESTÄMINEN JA KUNTIEN HANKINTAPOLITIIKKA

Osio arvioitiin kaikkein kriittisimmin, vaikka arviot olivatkin hieman koko maata paremmat.

Positiivista palautetta annettiin julkisten palveluiden järjestämisen yleisestä laadukkuudesta ja tehokkuudesta (vastauskeskiarvo 0,2 pistettä).

Kriittisimmän arvion niin Pohjois-Savossa kuin koko maassakin sai kunnan hankintaosaamisen riittävä taso (vastauskeskiarvot -0,5 pistettä). Negatiivisen arvion sai myös kunnan hankintapolitiikka (vastauskeskiarvo -0,4 pistettä) ja tasavertainen mahdollisuus osallistua tarjouskilpailuihin (vastauskeskiarvo -0,3 pistettä).

Osion kolme parasta kuntaa:

- Rautavaara
- Keitele
- Rautalampi

2.8 INFRASTRUKTUURI

Osio sai kauttaaltaan positiivista palautetta ja kaikki tulokset olivat valtakunnallisen keskiarvon yläpuolella.

Parhaisiin arvioihin ylsivät kunnallistekniikan järjestäminen yrittäjien kannalta tehokkaalla tavalla sekä kunnan tapa huolehtia yrittäjien tontti- ja tilatarpeista (vastauskeskiarvo 0,5 pistettä molemmissa). Kehitystä edelliseen mittaukseen oli hieman.

Hyvää palautetta saivat osakseen myös kunnan huolehtiminen yrittäjien tarvitsemista liikenne- ja tietoliikenneyhteyksistä sekä yrittäjien tarpeiden huomioiminen kaavoituksessa (vastauskeskiarvot 0,2 pistettä) ja kaavoitus (vastauskeskiarvot 0,3 pistettä).

Osion kolme parasta kuntaa:

- Keitele
- Rautavaara
- Rautalampi

2.9 SEUDULLISEN ELINKEINOYHTIÖN TAI VASTAAVAN TOIMINTA

Tässä osiossa arviot pyydettiin vain niiltä vastaajilta, jotka ilmoittivat kunnan olevan mukana seudullisessa elinkeinoyhtiössä tai vastaavassa.

Kehittämissyhtiön toiminnan arvioitiin olevan yrittäjälähtöistä (vastauskeskiarvo 0,63 pistettä). Kehitystä edelliseen kyselyyn oli tapahtunut 0,2 pistettä.

Kaiken kaikkiaan luvut olivat lähes linjassa maan keskiarvon kanssa.

Osion kolme parasta kuntaa:

- Rautavaara
- Tuusniemi
- Keitele

2.10 PÄÄTÖSTEN YRITYSVAIKUTUSTEN ARVIOINTI

Tämän osion arvioivat vain ne vastaajat, joiden kunnissa tehdään yritysvaikutusten arviointia. Tämä joukko on vielä varsin pieni.

Positiivisimmat arviot tulivat siitä, että kunta kuuntelee yrittäjiä tehdessään päätöksiä, jotka vaikuttavat yrityksiin (vastauskeskiarvo 0,4 pistettä). Myös kunnan virkamiesjohdon arvioitiin ottavan yritysvaikutukset hyvin huomioon jo päätöksiä valmistellessaan (vastauskeskiarvo 0,5 pistettä).

Kunnan oman elinkeinotoimen taitojen ja osaamisen käyttäminen päätöksenteossa sai positiivisen palautteen (vastauskeskiarvo 0,3 pistettä). Saman kohtuullisen hyvän keskiarvon saivat kunnanvaltuustot, kunnanhallitukset ja eri lautakunnat, kun kysyttiin, ottavatko ne yritysvaikutukset huomioon päätöksiä tehdessään.

Luvut eivät oleellisesti eronneet maan keskiarvoista,.

Osion kolme parasta kuntaa:

- Keitele
- Lapinlahti
- Rautavaara

3 TÄRKEIMMIKSI KATSOTUT KYSYMYSRYHMÄT

Yrittäjiä pyydettiin osana tutkimusta määrittelemään kysytyistä osa-alueista kolme tärkeintä.

Pohjois-Savossa kolme eniten mainintoja saanutta osa-aluetta olivat kunnan päätöksenteon yrityslähtöisyys, julkisten palveluiden järjestäminen ja hankintapolitiikka sekä yleinen elinkeinopolitiikka. Nämä olivat samat kuin edellisissä kyselyissä ja koko maassakin.

Edellisestä mittauksesta poiketen julkisten palveluiden järjestämistä ja kunnan hankintapolitiikkaa pidettiin nyt tärkeämpänä kuin elinkeinopolitiikkaa – julkisten palveluiden järjestäminen vahvistui tärkeimpien osa-alueiden mainintoina kaksitoista prosenttiyksikköä.

Huomion arvoista on myös päätösten yritysvaikutusten arvioinnin nousemisen tärkeysjärjestyksessä yli kymmenen prosenttiyksikköä.

